

Høring: Prinsipper for koblingen mellom Helsenorger og andre løsninger i markedet

Kapittel 3 inneholder anbefaling om fire prinsipper. Direktoratet for e-helse ønsker tilbakemelding på kapittelet i sin helhet og på kravene som ligger til hvert prinsipp. Direktoratet ønsker også tilbakemelding på hvordan prinsippene kan bidra til bedre forutsigbarhet, hvordan oppnå god etterlevelse, og konsekvens for aktøren.

Der høringsinstansen har innspill, er det ønskelig med kort begrunnelse og eventuelt forslag til endringer.

Skjemaet sendes til postmottak@ehelse.no og merkes med saksnummer 22/42.

Frist: 01.03.2022

Skriv inn din e-postadresse:

1) Høringen kommer fra

- Statlig etat, ombud eller fagråd
- Fylkeskommune/Statsforvalteren
- Kommune
- Helseforetak/RHF
- Fag- og interesseforening
- Universitet/høyskole/kompetansesenter
- Frivillig brukerorganisasjon
- Privatperson
- Annen enn nevnt ovenfor (angis i neste spørsmål)

2) Kontaktinformasjon

Avsender på høringen (hvilken statlig etat, kommune, privatperson osv.)

Kommunesektorens organisasjon (KS)

Navn på den personen som har besvart på høringen **Kristin Weidemann Wieland, ved kontaktperson i KS Ingeborg Berge**

3) Tilbakemelding på Oversiktprinsippet

Kommunal sektor er opptatt av at innbygger opplever det sømløst mellom de ulike digitale innbyggertjenestene og da må arkitekturen bak sørge for at det skjer. Arkitektur, infrastruktur og lovverk er ikke helt på plass for å kunne operasjonalisere prinsippene, noe som vanskeliggjør å ha sømløse tjenester uavhengig av hvilken vei inn bygger benytter. Som innbygger vil en gjerne nå tjenesten enten en starter på kommunens egen nettside for deretter å gå videre til helsenorger eller motsatt, hvis en starter på helsenorger vil en gjerne kunne navigere videre til kommunens nettside dersom det er lokale forhold jeg må ta hensyn til, eks med løsninger knyttet til pandemien. Det er i tillegg viktig å se og håndtere

digitale innbyggertjenester på tvers av sektorer. Dette er krevende for kommunene og prinsippene må bidra til at kommunene kan oppfylle denne målsetningen.

4) Tilbakemelding på Personvernprinsippet

Når det gjelder lovverk er det heller ikke uproblematisk å skulle samle inn informasjon et sted for så å dele det videre et annet sted. Dette anses som uavklarte forhold, og det er vesentlig at klargjøres før det legges til rette for dette. Det er spesielt viktig å videreutvikle regelverket, inklusive vurdere ansvarsdelingen, ved informasjonsinnhenting, forvaltning og lagring der Helsenorge behandler informasjon fra flere kilder (og som er under ansvar hos flere aktører). Fullmakter der innbygger skal kunne representere eller bli representert av andre er viktig for Personvernprinsippet og Verktøyprinsippet. Vi mener at håndtering av fullmakter må vurderes i et samlet perspektiv nasjonalt, mao sees på tvers av alle aktører der innbygger har behov for å benytte fullmakter. Det er viktig ha felles kilder for hvem en ønsker at representerer seg, og vurdere behovene på dette området på tvers av sektorer. Det er i denne sammenhengen viktig med enkel tilgang til Helsenorge, og andre aktuelle portaler, der fullmaktshåndtering skjer i tråd med nasjonale initiativ. Forutsetningen er at det må være enkelt, intuitivt og verdikende for innbygger.

5) Tilbakemelding på Verktøyprinsippet

Når det gjelder digital hjemmeoppfølging på helsenorge vil det kunne sette andre krav til helsenorge. Digital hjemmeoppfølging vil ha behov for en flytende overgang mellom teknologi som er utlevert av helsetjenestene og utstyr forbrukeren selv kjøper. Det er derfor viktig for innbyggere å kunne legge til rette for BYOD (bring your own device). Her skjer et viktig samarbeid på tvers innen helsesektor hvor helsenorge kan spille en rolle. Ved samhandling med kommunene er det viktig med informasjonsflyt tilbake til kommunene, og at redaksjonelt ansvar sikrer at kommunene styrer i innholdet.

6) Tilbakemelding på Informasjonsprinsippet

Prinsippene legger til grunn at aktører er begrenset til offentlige tjenester. Dette innebærer at blant annet private tannleger og fysioterapeuter ikke er inkludert. Dette medfører en vesentlig begrensning for innbyggerne og vil i neste omgang redusere nytten av helsenorge. Vi kan ikke se nødvendigheten av en slik begrensning så lenge helsetjenestene benytter pasientjournaler med tilhørende krav fra Normen. Her må hensynet til innbygger løftes og private aktører med vesentlige oppgaver for den nasjonale helsetjenesten inkluderes. Det anses også viktig med samhandling mot NAV hvor eks. vedtak bør kunne vises på helsenorge. Mange vedtak i NAV er viktig for innbyggerne.

7) I hvilken grad vil prinsippene gi en forutsigbarhet for deg som høringsinstans med tanke på felles utviklingsretning for digitale innbyggertjenester i Norge?

Prinsippene bidrar til å sette retning og være en rettesnor for lokale og regionale portaler/tjenester. Kommunal sektor er opptatt av at innbygger opplever sømløs overgang mellom de ulike digitale innbyggertjenestene. Dette forutsetter at den nasjonale informasjonsarkitekturen bidrar til å realisere dette, og ikke minst at de ulike innbyggertjenestene sees i sammenheng – herunder FIKS-plattformen for felles rammeverk

for en rekke innbyggertjenester i kommunal sektor. Prinsippene for digitale innbyggertjenester er vesentlige for Felles kommunal journal og for Helseplattformen. Samhandling med innbyggere er en viktig målsetning og et fundament for de nasjonale satsningene for kommunal sektor. Det er svært viktig for samhandlingen mellom kommuner og mellom behandlingsnivåene nasjonalt at Helsenorge verken forvalter eller besitter på helseinformasjon, men i større grad viderefører til de respektive tjenestene. Det er derfor av vesentlig betydning at prinsippene ivaretar helsenorge som en plattform som viser og henviser til informasjon, prosesser og kataloger som ligger i de respektive virksomhetene med tjenester knyttet til den enkelte innbyggeren. Det er i tillegg viktig å se og håndtere digitale innbyggertjenester på tvers av sektorer. Kommunene har et lovpålagt ansvar for helhetlige tjenester på tvers av fagområder, noe som forskningen viser er avgjørende for opplevd tjenestekvalitet fra offentlig sektor. Dette er krevende for kommunene å ivareta hvis sektorprinsippet ikke ivaretar det tverrgående behovet - prinsippene må bidra til at kommunene kan oppfylle denne målsetningen.

8) På hvilken måte mener høringsinstansen at god etterlevelse av prinsippene kan oppnås?

Forslag om å prøve prinsippene ut i en pilot støttes og vi anser at det er viktig å hente erfaringer som det kan bygges videre på. Det gir mulighet til å vurdere konsekvensene av prinsippene og ikke minst hvordan disse bør justeres eller presiseres for å sikre at tjenestene kommer innbygger, helsepersonell og virksomhetene til gode. Videre utvikling på helsenorgeplattformen, basert på prinsippene, må inkluderes i den nasjonale styringsmodellen og ikke minst konsultasjonsordningen mellom HOD og KS. Det er viktig at det utvikles tjenester som helsetjenesten har bruk for og som er nyttige for innbyggerne i kommunene. Det innebærer at tjenestene fortsatt må utvikles sammen med kommunal sektor. Dette er av vesentlig betydning for videre forvaltning og for finansiering. Det er en begrenset kapasitet for utvikling i hele økosystemet av de digitale tjenestene, og nytten for innbyggere må fortsatt ha det viktigste fokuset i prioriteringen av funksjonalitet. Prinsippene som fører til økt bruk av Helsenorge for en samlet helsesektor, begrenset til de definerte aktører i høringsnotatet, er vurdert til å bidra til pasientsikkerhet, noe som støttes. Det savnes imidlertid også vurderinger av risikomomenter ved innføring av prinsippene. Her vil det først og fremst vektlegges de forutsetningene som prinsippene legger til grunn som medfører økte kostnader, økt kompleksitet og ikke minst regulatoriske hindringer i å delta og bidra på plattformen for Helsenorge. Det er noe som gjør det vanskeligere for innbyggere å ha en samlet helsesektor på Helsenorge.

9) Hvilke økonomisk-administrative og teknologiske konsekvenser med mer vil prinsippene ha for dere som høringsinstans?

Høringsnotatet må i større grad drøfte de administrative og økonomiske konsekvensene av prinsippene. Til eksempel vil prinsippene medføre økte kostnader for kommunene i form av tilpasninger til en nasjonal plattform samtidig som det er behov for integrasjon mellom de lokale innbyggertjenestene med helsenorge. Arkitektur, infrastruktur og lovverk er ikke helt på plass for å kunne operasjonalisere prinsippene, noe som vanskeliggjør sømløse tjenester uavhengig av hvilken vei inn innbygger benytter. Som innbygger er det viktig å

kunne få tilgang til tjenestene uavhengig av om man går inn fra kommunens egen nettside eller fra Helsenorge. Hvis en starter på Helsenorge vil en gjerne kunne navigere videre til kommunens nettside dersom det er lokale forhold jeg må ta hensyn til, eks med løsninger knyttet til pandemien.

10) Andre innspill og tilbakemeldinger

Høringsdokumentet har et sterkt innbyggerperspektiv som er svært viktig for kommunal sektor. Kommunene har innbyggerløsninger som er viktige for kommunenes innbyggere lokalt, noe pandemien har tydelig vist. Basert på mange gode erfaringer og opplevelse av nytte ved digitale innbyggertjenester, og viktige forutsetninger, støtter KS prinsippene for kobling mellom helsenorge som plattform og andre løsninger i markedet, et marked som også kommunal sektor er en del av.

KS støtter viktigheten av at en samlet helsesektor bidrar på helsenorge slik at innbyggere har én plattform for helseinformasjon, samtidig som innbygger må kunne få lett tilgang på samme informasjon gjennom kommunene sine egne portaler og tjenester. KS har sammen med våre medlemmer gitt noen innspill underveis i utarbeidelsen av høringsnotatet. Dette er ser vi er delvis innarbeidet og det et godt gjennomarbeidet dokument som synliggjør mål og konsekvenser.